

Vadkárkezelési, vadkárrendezési attitűd vizsgálata Magyarországon

dr. Skobrák György
vadgazda mérnök alapképzési szak

Intézet/tanszék: Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék

Belső témavezető: Dr. Márton Mihály, egyetemi docens, (MATE)

Külső témavezető: Dr. Bleier Norbert Ph.D., NAK erdő- és vadgazdálkodási országos osztályelnök, tájegységi fővadász

Az ember-vad konfliktus hazánkban a mező- és erdőgazdaság, valamint a vadgazdálkodás viszonyrendszerének egyik legneuralgikusabb pontja, amit a nagyvadállomány dinamikus növekedése súlyosbított az utóbbi évtizedekben. A kutatás célja a **vadkárkezelési és vadkárrendezési attitűdök** vizsgálata a gazdálkodói és a vadászatra jogosulti oldalon, különös tekintettel a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 2024-ben bevezetett proaktív szolgáltatási portfóliójának hatására.

A dolgozat egy vegyes módszertanú kutatásra épül, amely a NAK vadkárkezelési szakértőjeként a szerző által 2024–2025-ben gyűjtött primer és szekunder adatok (anonimizált esettanulmányok, belső szakmai anyagok, Agroinform.hu felmérés) elemzésén alapul. A vizsgálat célja, hogy feltárja a vadkárhelyzet ökológiai, jogi és intézményi hátterét, kitérve a vadkarral kapcsolatos szabályozási problémákra.

A legfontosabb eredmények megerősítik a kutatási hipotéziseket:

- **Gazdálkodói attitűd:** Az adatok igazolták a **jogérvényesítéssel szembeni mélyen gyökerező bizalmatlanságot**. A gazdálkodók több mint fele az igényérvényesítés nehézsége miatt inkább túri a vadászható állat által okozott károkat ahelyett, hogy a bonyolult, költséges és bizonytalan kimenetelű eljárásokat kezdeményezné, ami a konfliktusok **jelentősen növeli a vadkár országos szintű fel nem derítettségét**.
- **Vadászatra jogosulti attitűd:** Kettős magatartás figyelhető meg: bár a növekvő gazdasági nyomás hatására a retorika elmozdult a **kompromisszumkeresés** felé, a gyakorlatban – a pozitív példák mellett – fennmarad a **strukturális előnyökhöz való ragaszkodás** és a pénzügyi felelősséget minimalizáló pozíciók megőrzése.
- **NAK stratégiájának pozitív hatása:** A NAK proaktív szolgáltatásai (Vadkárkalauz, falugazdász-hálózat képzése, mediációs kísérletek) igazoltan **növelik a gazdálkodók informáltságát** és jogérvényesítési képességét. Az intézményi beavatkozás képes javítani a konfliktuskezelés dinamikáját a **vadkár megelőzése és a vadkárigények érvényesítése során**.

A dolgozat végső következtetése szerint a vadkárkérdés **rendszerszintű probléma**, amelyet elsődlegesen a nagyvadállomány túlszaporodása, a Vtv. és Ptk. közötti jogszabályi ellentmondások, valamint a felek közötti mély **bizalmi válság** tart fenn. A szerző javaslatokat fogalmaz meg a jogi környezet reformjára, valamint az intézményi együttműködés (pl. mediáció, kooperációs protokollok) fejlesztésére.